

Tezgahtarlar Toplu İş Sözleşmesi talep ediyor

Normal İş Sözleşmesi (NAV, Normala Arbeitsvertrag) İsviçre'de işveren ve çalışan kişi arasındaki görev, sorumluluk ve yetkileri belirleyen bir sözleşme.

Normal İş sözleşmesi (NIS) çerçevesinde yapılan anlaşmaya her iki tarafında uyması gerekmektedir. 1 Ocak 2007 den itibaren Bern Kantonunda NIS geçerli. Fakat kısa bir süre önce Beco (Berner Wirtschaft, Bern ekonomisi) nun

Perakende satış alanında yaptığı araştırma sonuçları gösterdiği, işverenlerin yüzde ellisi NIS de belirlenen anlaşmalara uymamakta. Tezgahtarların (verkäuferin) birçoğu yüzde yüz çalışmasına rağmen 3000 franken altında aylık almakta. Çalışanların yüzde onbeşine onüçüncü aylık ödenmemekte, çalışanların yüzde kırkı haftalık kırk bir saatin üzerinde çalışmakta. Unia sendikası bu haksızlığa dur demek, perakende satış alanında çalışanların haklarının daha ileri bir boyuta çıkarılmasını sağlamak için 8 mart da kampanya başlattı. Bu kampanya çerçevesinde, UNIA sendikası çalışanları işyerlerini ziyaret ederek, çalışanların bu konudaki görüşlerini almakta. Sözlü yapılan görüşmenin dışında tezgahtar olarak çalışanlar UNIA'nın hazırladığı oylama pusulalarında ki üç soruya, 1. asgari ücretin ve 13. aylığın ödenmesini istiyormusunuz 2. 41 saat olarak belirlenen haftalık iş saati

tine bütün işverenlerin uymasını istiyormusunuz 3. UNIA sendikasının perakendecilik alanında, işverenle görüşme yapmasını istiyormusunuzı evet yada hayır cevabı vererek Toplu İş Sözleşme Anlaşması konusundaki düşüncelerini belirleyecekler. 8 Mayıs'a kadar sürecek olan bu kampanyada, çalışanların unia sendikasına işverenle Toplu İş Sözleşme görüşmesi konusunda yetki vermesini belirleyecek. Toplanan imzalar kampanya sonrası değerlendirilerek bu konuda atılacak adımların belirlenmesinde önemli bir rol oynayacak. Kampanya faaliyetini yürüten sendika çalışanları, şimdiye kadar çalışanlardan olumlu tepki geldiğini, ve Toplu İş Sözleşmesinin perakende satış alanında uygulanması için adım atılması konusunda istegin yoğun olduğunu belirtti.

(ARKADAŞ)

EMİNE SARIASLAN

Sosyal danışman /Sosyal Pedagog

Kadın Köşesi

Marisa Pralong ile dayanışalım

Şubat ayının ortasında Marisa Pralong'a çıkış verildi. Manor, Cenevre'de çalışan, unia sendikası Cenevre başkanı Marisa Pralong'a çıkış verilmesinin nedeni, "Tribune de Genève" gazetesinde perakendecilik alanında işverenin (Manor'un ismini açıklamadan) işçileri kötü şartlarda çalıştırmalarını eleştirmektir. Aralık 2008'de "Tribune de Genève" gazetesine yaptığı açıklamanın yanısıra, Marisa Pralong yüz kırk Manor çalışanıyla toplantı yaparak, işverinde, işçileri temsil eden komisyonun kurulmasını tartıştı. Yüz kırk kişinin 'oybirliği' ile işçi temsilci komisyonu kurma kararı, işvereni çileden çıkarttı ve Marisa Pralong'a çıkış vererek, işçileri susturmaya çalıştı. Unia sendikası aktivisti olarak, Manor çalışanlarının haklarını savunup, işçileri kendi hakları için örgütlemeye çalışan Marisa Pralong'a verilen çıkış, işverinin işçilerin düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü tanımadığını, anayasanın 28'inci maddesinde yer alan koalisyon özgürlüğünü hiçe saydığını göstermektedir.

Anayasanın 28. Maddesi "işçiler ve işverenler ve kendi kurumları, kendi ilgi ve haklarını korumak için bir araya gelip birlik oluşturabilir ve bu kurumlara üye olabilir ya da bu kurumlardan uzak durabilir" demektir. İşçi yasasının önemli bir maddesi olan, "çıkıştan koruma", uluslararası tanınan, ve çalışanların işveren tarafından haksız olarak işten çıkarılmasını engelleyen yasa, Manor patronları tarafından hiçe sayılmakta. Uluslararası işçi organizasyonu (ILO)'nun merkezi bürosunun bulunduğu İsviçre, uluslararası işçi yasasını tanıyarak, iş yasasının bir maddesi olan, Koalisyon özgürlüğüne imza atmış bulunmakta. İsviçre, hem ILO kapsamında oluşturulan insan haklarını, hem de Avrupa İnsan hakları anlaşmasını kabul etmektedir. Marisa Pralong'a verilen çıkış, ne Manor işçileri, ne unia sendikası ne de emekçiler kabul etmemektedir. İsviçre'nin dörtbir yanında, Manor önünde yapılan etkinliklerde protestolar yaygınlaşmakta. Basel, Bern-Schönbühl, Biel, Bulle, Chur, Delémont, Fribourg, Kreuzlingen, Langenthal, Langnau, Locarno, Lugano, Luzern, Nyon, Rapperswil, St. Gallen, Sion, Solothurn, Thun und an der Zürcher Bahnhofstrasse'de yapılan protesto etkinliklerinde, halk tarafından, ilgi çok yoğundu.

Marisa Pralong'a verilen çıkış bütün örgütlü işçilere, bütün sendikali işçilere yapılan bir saldırı olarak kalmamakta, işçilerin en önemli bir kurumu olan sendikaların iş yerlerinde örgütlenmesini engellemektedir. Emekçilerin bir araya gelmesinden korkan Manor, sendikali olmak isteyen işçileri, sindirmeye, onların kendi hakları için mücadele etmesini engellemeye çalışıyor. Sendikali işçilerin işten atılmasını protesto etmek için, Unia sendikası protesto kartı çıkardı. Bu kartın bir örneği aşağıda yer almaktadır. Bu örneği, protesto işçi kullanabilirsiniz!

Sehr geehrter Herr Ponti

Ich habe von der Kündigung von Marisa Pralong erfahren. Manor Genf hat einer engagierten Verkäuferin gekündigt, die sich für qualitativ bessere Arbeitsbedingungen eingesetzt hat.

Mit diesem Schreiben bitte ich Sie, die Kündigung zurückzunehmen und dafür zu sorgen, dass die Meinungs- und Gewerkschaftsfreiheit bei Manor eingehalten wird.

Adress: Manor Genève
Rue Cornavin 6
1211 Genève

Evliliğin matematiksel formülü de varmış

ÇİFTLERİN boşanma riskinin yüksekliği ya da bir yastıkta kocayıp kocamayacaklarının matematiksel formülü bulundu.

ÇİFTLERİN boşanma riskinin yüksekliği ya da bir yastıkta kocayıp kocamayacaklarının matematiksel formülü bulundu. AFP haber ajansının haberine göre Oxford Üniversitesi Profesörü, Matematikçi James Murray, genç çiftlerin boşanma riskinin yüksek olup olmadığını ya da bir yastıkta kocayıp kocamayacaklarının önceden kestirelilebilir için bir matematik formülü bulunduğunu iddia etti. Murray, bulunduğu formülün yüzde 94'lük doğruluk payına sahip olduğunu belirtti.

Profesör ve ekibi, genç çiftlerin para ya da cinsel edip gibi hassas konularda 15 dakikalık konuşmalarını filme aldı, katılımcıların mizahi yaklaşımla, öfkeyle, savunmacı tutumla ya da sevgiyle söylediklerine olumlu ya da olumsuz notlar verdi ve bu notlama, ekibin ilişkiler zaman içinde devam edip etmeyeceğini değerlendirmesine imkan sağladı. 700 çiftin kullandığı 12 yıl süren araştırmada çiftlerle bir ya da iki yılda bir görüşüldü. Haberde formülün ne olduğu ile ilgili ayrıntı verilmemiştir.

Norveçli kadınlar İsveç'te kürtaj yaptırıyor

Norveç'te kürtaja 12'inci haftaya kadar izin verilirken, İsveç'te bu sürenin 18 hafta olması, kız çocuğu istemeyen Norveç'teki kadınları bebeklerin cinsiyeti belli olduktan sonra İsveç'te kürtaja yöneltiyor.

İsveç gazetesi Svenska Dagbladet'in haberine göre, Norveç'te annelere 12 haftaya kadar kürtaj izni tanınırken, ayrıca Norveç yasaları bebeklerin cinsiyetinden kaynaklanan kürtaja izin vermiyor. Fazla kız çocuk istemeyen ailelere ise 18 haftaya kadar kürtaja olanak tanıyan ve bebek cinsiyetine sınırlama getirmeyen İsveç'teki kliniklerde kürtaj yaptırıyor. Gazeteye açıklama yapan Göteborg Üniversitesi Kadın

Hastalıkları Hastanesinden jinekolog Lars Hamberger, kendisinin de böyle durumlara karşı karşıya kaldığını belirterek, "Örneğin Türkiye'den Norveç'e yerleşen kadınların 3 ya da 4 tane kız çocukları varsa, yeni hamileliklerinde de kız çocukları olacaksa böyle bir yönetime başvuruyor. Bu durumu anlayışla karşılamak gerekiyor, çünkü bu aileler daha çok erkek çocuk istiyor. Kız çocuk beklenen hamileliklerde bebeklerini aldırma istiyorlar" dedi.

İsveç'te 1975 yılında kürtajın serbest bırakıldığını kaydeden doktorlar, 9 milyon nüfusa sahip ülkede her yıl yaklaşık 30 bin kadının kürtaj yaptırıldığını belirtiyor. 2008 yılının ilk 6 ayında kürtaj yaptırılan kadınların sayısının 19 bin olduğu açıklandı. Bu rakamlardan ne kadarının ülke dışından gelen kadınlarca yaptırıldığına ilişkin istatistik bulunmadığını bildiren yetkililer, her yıl yaklaşık 350 kürtajın yurt dışından gelen kadınlar tarafından yaptırıldığını tahmin ediyor.

(ARKADAŞ)

İşsizlik ve şiddet artıyor

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Birleşmiş Milletler (BM) tarafından hazırlanan raporlar, dünyanın her yerinde kadın işsizlerin sayısının ve kadına yönelik şiddetin arttığını gösteriyor.

22 MİLYON İŞSİZ KADIN

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre bu yıl ekonomik kriz nedeniyle işsiz kalan kadınların sayısı 22 milyonu bulabilir. Örgüt, kadınların işsizliğinin daha da artacağı uyarısında bulundu. Küresel kriz, geleneksel olarak erkeklerin belirlendiği çalışma alanlarında, dünyanın zengin ülkelerinin finans sektörlerinde başladı. Ancak örgüte göre işsizlik bu sektörde çalışanları aşmış

durumda. ILO adına raporu hazırlayan Jeff Johnson, "Başlangıçta krizden sert etkilenen finans, yapı ve üretim sektörleri, erkek çalışanların egemenliğindedir. Fakat kriz, bu durumun dışına çıkarak kadınlar tarafından belirlenen sanayi ekonomilerini, hizmet sektörlerini, ekonominin diğer sektörlerini de vurdu." dedi.

Kadın garsonluk, alışveriş yardımcılığı gibi birçok geleneksel kadın mesleğinin ortadan kalktığına dikkat çeken örgüt, özellikle "gelişen" ülkelerde sosyal güvencesi olmadan ve saldırıya daha açık bir biçimde, tarımda ve evde çalışan kadınlarla ilgili endişelerini dile getirdi. ILO, hükümetlere kadınlar için yeni iş alanları yaratma ve sosyal koruma önlemleri alma çağrısı yaptı.

Diyalog' adı altında Mart ayından başlatılan bir proje, bu konuda yetkili bakan Pascal Couchepin ile İsviçre Sendikalar Birliği başkanı Paul Rechsteiner tarafından kamuoyuna tanıtıldı. Projenin amacı ücret eşitsizliğine son vermek. Bu Projeye katılan işverenlerin, işyerlerinde ki ücret sistemlerinin ücret eşitliği konusunda gözden geçirmelerini sağlamak. Proje işçi ve işveren kurumları tarafından ortaklaşa hazırlandı. Unia sendikası eş başkanı Andreas Rieger ve kadın sorumlusu Christine Michel projeyi hazırlayan grupta yer almakta. Bu konuda işveren kurumlarının projeyi bağlayıcı bir kurum olarak görmemelerine karşın Schaerer, projenin hazırlanmasını tarihi bir dönüm noktası olduğunu görüşünde.

Kasten 1: Unia sendikası kadın sekreteri : Corinne Schärer
1 Ocak 2009 dan itibaren Unia sendikası kadın sorumlusu olarak göreve başlayan Corinna Schaeer aynı zamanda sendikamızın Sözlüşme ve ilgi grupları bölümü yöneticiliğinde yapmaktadır. 44 yaşında ki yani sekreter sendikal çalışanlarına 14 yıl önce VPOD sendikasında çalıştı. Daha sonra unia sendikası-

nın kuruluşunda yer aldı. Kadın, göçmen ve ekonomi konularında uzmanlaşan Schaerer üç çocuk annesi ve Bern kantonu parlamentosunda yeşiller partisinin milletvekili. Schaerer Unia sendikası hizmet işkolu bölümüne geçen Christina Michel'in yerine göreve başladı.

Kasten 2: Ücret eşitliği : İki Broşür
- Unia sendikası tarafından yayınlanan eşit değerler ki işe eşit ücret' broşürü, ücret ayrımcılığının basit ortaya çıktığını basit bir lisanda anlatmakta ve buna karşı nasıl tavır alınacağını izah etmekte. Sekiz ayrı dilde yayınlanan bu broşür Unia sendikası bürolarından edinilebilir, bağlantı için adres frauen@unia.ch.
- İsviçre Sendikalar Birliği de bu konuda ücret sistemlerini inceleyen yeni bir broşür yayınladı. Kadın ve Erkene ücretlerinde saygılı duruş' adı altında yayınlanan bu broşür 44 Sayfa ve 10 Fr. karşılığında sendikalarından edinilebilir. Daha çok sendika çalışanlar ve aktif sendika üyelerine yönelik olarak hazırlanan bir klavuz niteliğinde ki bu broşürün kısa bir özeti de bir broşür olarak yayınlandı ve bu ücretsiz olarak sendikalarından edinilebilir. Bağlantı ve sipariş için adres info@sgb.ch

Nationaler Aktionstag für Lohnleichheit am 10. März

Eşit Ücret Günü

10 Mart'ta Kadınlar Eşit Ücret İstedi Unia sendikası tarafından 10 Mart günü düzenlenen etkinliklerde özellikle satış işkolunda çalışan kadınların ücret eşitsizliği konu edildi. Unia sendikası, İsviçre'nin 20 ayrı şehrinde yapılan etkinliklerde üzerlerinde ücret eşitliği hemen şimdi yazılı yaklaşık 10.000 kırmızı renkli alışveriş çantasını işyerlerinde müşterilere dağıttı.

çalışan bir kadın işçinin kaybı buna göre yarım milyon Frank etmektedir. Schaerer ,yillardir işverenler özellikle satış, otel lokanta ve gıda işkollarında kadınların sırtından milyonlar kazanmaktadır diyerek acı bir gerçeği dile getirdi.

Anayasaya aykırı

„Eşit Ücret“ günü adı altında yapılan etkinliklerde bu durum somut olarak dile getirilmeye çalışıldı ve işverenler bu konuda bir görüş belirlenmeye zorlandı diyen C. Schaerer, işverenler artık sorumluluklarının bilincine varmalıdır, kadın çalışanların ücretleri gözden geçirilmeli ve ücret eşitliği için gereken adımlar atılmalıdır" şeklinde sendikamızın görüşlerini dile getirdi. Gerek Anayasa gereksede ücret ayrımcılığını yasakla yan yasalar bunu gerekli kılmaktadır.

Ücret eşitliği

Hükümet tarafından ,ücret eşitliği için

Yarım Milyon az

İsviçre'de çalışan kadınların aynı işi yapan erkek çalışanlardan yaklaşık beşte bir daha az ücret aldıkları bilinen bir gerçeklik. Satış işkolunda çalışan bir işçi ortalama 4500 Fr. aylık alırken bir kadın işçinin ücreti ortalama 3700 Fr. tir. Tüm hayatı boyunca yaklaşık 40 yıl

Ostern (paskalya)

Ostern (paskalya) Hristiyan Kiliseleri tarafından, İncil'de anlatıldığı gibi,İsa'nın ölümünden sonra yeniden dirildiği gün olarak anılır; Hristiyanların en önemli bayramlarıdır. Diğer Hristiyan bayramlarından farklı olarak bu bayrama ait gelenek ve semboller, paskalya tavşanı ve paskalya yumurtasında olduğu gibi putperest geleneklerden oluşurlar.

Hristiyan Paskalya Bayramı

Paskalya bayramı 1091 yılından beri batı Kiliseleri tarafından perhiz Çarşamba'sı'ndan (kılçarşambası) başlayıp 40 gün sürer. Bu 40 gün, İsrail halkının çöllerde 40 yıl dolaşmasını, İsa'nın çölide 40 gün oruç tutmasını hatırlatır. 1091'den beri pazar günleri oruçtan hariç tutulduğu için, Karsamstag'den *(paskalyadan önceki Cumartesi) önce tam 46 gün eder. Kefaret zamanı, günlük deyişle paskalya orucu, Karsamstag'da biter. Yani tam olarak Paskalyapazarının arife günü, ki Yahudi-Hristiyan geleneklerine göre günleri arife ile başlar. (Paskalya gecesi yenilgi Paskalya pazarının bir parçasıdır.)

Paskalyadan önceki son haftaya Karwoche (woche-hafta, kar-eski almançada şikayet, üzüntü, matem) denir. Bu hafta, Hristiyanların İsa'nın Kudüs'e geldiği gün olarak kutladıkları Palm pazarından başlar. Gründonnerstag günü (yeşil Perşembe demek ama bazı bölgelerde kirli Perşembe deniyor-çn) (Burdaki yeşil renk anlamı taşımaz, eski almancadaki greinen yani şimdiki "weinen" ağlamak sözcüğünden gelir) Hristiyanlar İsa'nın inananlarla yediği son akşam yemeğini anarlar. Bir sonraki gün Karfreitag'da *(kar-cuma) İsa'nın çarmıha gerildiği düşünülür; Karsamstag (kar-cumartesi) mezarda sessizlik; üçüncü gün olan Paskalya pazarı da İncil'e göre İsa'nın göğe çekildiğine inanılan gündür. *

Putperest bahar bayramı olarak Paskalya

Hristiyan olmayan birçok yörede güneşe hayırsızlığın ve verimliliğin kaynağı olarak tapılır ve bahar bayramı kutlanır. Birkaç Paskalya geleneği germen güneştapımlarına kadar uzanır. Bahar ve paskalya ateşi, hatta ikibin yıldan daha eski olan paskalya tekerleri (Osterräder ?) bu tür geleneklerdir. Kuzeyin güneş tanrısı Baldur ile Hristiyan Christus arasında bazen kendiliğ-

den bir bağlantı üretilir.Putperestler paskalyayı eski Alman tanrısı Ostara'nın adına ithafen Ostara-Fest adı altında kutlarlar. Ostara'nın sembolleri tavşan ve yumurtadır ve verimliliği sembolize ederler.

Paskalya Yumurtası Boyama

Yumurtaların renklerinin de ayrı anlamları var. Mesela **Sarı:** İlham ve bilgelik temenni etmek anlamına gelir **Kırmızı:** İsa'nın kurban edilmesini sembolize eder **Beşiz:** Safiğin rengidir **Yeşil:** Gençliği ve suçsuzluğu gösterir **Portakal:** Sabır, güç ve hürs demektir. Yumurta Bayramı İngilizce easter almanca ostern diye yazılır, adını baharı ve bereketi simgeleyen eski